

Ikt. sz.: FMB/27-1/2013.

A401-2/2013.
(A401-4/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Foglalkoztatási és munkaügyi bizottsága**

Európai ügyek albizottságának

2013. június 3-án, hétfőn, 15 óra 00 perckor

a Parlament főemelet 61. számú tanácstermében

megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>A bizottság részéről</i>	4
<i>Megjelent</i>	4
<i>Meghívottak részéről</i>	5
<i>Hozzászólók</i>	5
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	6
<i>Tájékoztató a nők foglalkoztatási helyzetéről az Európai Unió tagországaiban, összehasonlítva Magyarországgal</i>	6
<i>Tájékoztató Magyarország CEDAW jelentéséről</i>	6
<i>Varga Zsoltné Szalai Piroska Mária, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos szóbeli tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, észrevételek, válaszok</i>	10

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a nők foglalkoztatási helyzetéről az Európai Unió tagországában, összehasonlítva Magyarországgal
Előadó:
Varga Zsoltné Szalai Piroska Mária, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos
2. Tájékoztató Magyarország CEDAW jelentéséről
Előadó:
Varga Zsoltné Szalai Piroska Mária, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Spaller Endre (KDNP), az albizottság elnöke

Dr. Czira Szabolcs (Fidesz)

Kovács Ernő (Fidesz)

Ékes Ilona (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Varga Zsoltné Szalai Piroska Mária, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos

(Az ülés kezdetének időpontja: 15 óra 00 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SPALLER ENDRE (KDNP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Nagyon sok szeretettel köszöntök mindenkit. Mivel ez nem egy nagy létszámú albizottság, ellenben szakmailag nagyon felkészült, ezért már ennyien is határozatképesnek tűnünk, de majd mindjárt következik a határozatképeség megállapítása.

Mindenekelőtt nagyon sok szeretettel és nagy tisztelettel köszöntök mindenkit, elsősorban Szalai Piroska miniszteri biztos asszonyt, aki elfogadta a meghívásunkat, és természetesen minden kedves képviselőtársamat, vendégeinket ezen a mai ülésen. (Megérkezik az ülésre dr. Czira Szabolcs.)

Soron következik a határozatképeség megállapítása a Hárszabály 70. § (1) bekezdése alapján megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Megbízások jelen pillanatban úgy látom, hogy nincsenek, hiszen közben Czira Szabolcs is megérkezett.

A napirend elfogadásánál kiküldtük elektronikusan a napirendet, javaslom, hogy aki ezzel egyetért, kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) Akkor egyhangúlag megállapodtunk a napirendben.

Javaslom, hogy a mai ülés időtartama nemhogy az egy órát, de szerintem a 45 percet se nagyon haladja meg, hiszen vissza kell érnünk, és azt is javaslom, hogy ha az ellenzék megérkezik, akkor azonos időtartamban illesse meg őket a szó, tehát felváltva, egy kormánypárti, egy ellenzéki.

Azt javaslom, hogy a két napirendet tárgyaljuk egyben, hiszen nem kell a végén szavazni, csak meg kell őket tárgyalni. Tehát javaslom, hogy az első és a második napirendi pontot összevonva tárgyaljuk meg, már csak az idő rövideje miatt is.

Tájékoztató a nők foglalkoztatási helyzetéről az Európai Unió tagországaiban, összehasonlítva Magyarországgal

Tájékoztató Magyarország CEDAW jelentéséről

Az első napirend: Tájékoztató a nők foglalkoztatási helyzetéről az Európai Unió tagországaiban, összehasonlítva Magyarországgal, és ugyanez a napirend kitér a CEDAW-jelentésre is.

Megadnám a szót Varga Zsoltné Szalai Piroska részére.

Varga Zsoltné Szalai Piroska Mária, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos szóbeli tájékoztatója

VARGA ZSOLTNÉ SZALAI PIROSKA MÁRIA, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos: Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm a bizottság minden tagjának, hogy elmondhatom, hogy Magyarországon az Európai Unióval összehasonlítva, a női foglalkoztatás helyzete milyen.

A két napirendi pont szakmailag azért függ rettentően jól össze, mert a CEDAW-bizottságban február 14-én kellett egy bizottság előtt megfelelnünk a nők helyzetének és a női jogoknak a témájában. Tudni kell arról, hogy a CEDAW-egyezmény egyik cikkelye a nők esélyegyenlőségével kapcsolatos, konkrétan a foglalkoztatás területén történő esélyegyenlőségről szól.

Mivel ennek az ENSZ-védésen részt vevő kormánydelegációnak a foglalkoztatásért felelős tagja voltam, ezért az arra a védésre kidolgozott számokat, vizsgálatokat mondanám el. Ez egyben mutatni fogja azt, hogy Magyarország női foglalkoztatása az Európai Unióban hol áll.

Tudnunk kell azt, hogy Magyarország az alacsony női foglalkoztatási rátával bíró országok egyike. 2010-ben mindössze 3 ország volt, aki utánunk következett a foglalkoztatási ráta rangsorban az Unióban: Görögország, Olaszország és Málta. 2010-ben 50,6 százalékos volt a rátánk, és érdekes módon a válság előtt, 2007-ben szintúgy ugyanennyi. A válság hatására 0,7 százalékot esett csupán csak vissza 2009-ben a női foglalkoztatás, a férfiak foglalkoztatási rátája sokkal jobban esett, tehát a férfiakat a válság jobban megviselte.

Az Európai Unióban az országok átlag foglalkoztatási rátája 58,5 százalék. Az 58,5 százalékos rátától, ahogy láttuk, 2010-ben több mint 7 százalékra maradtunk el, 7,9 százalékra maradtunk el, és egy nagyon örvendetes hírt szeretnék mondani. 2012-ben tudvalévőleg a magyar női foglalkoztatási ráta a 15-64 éves korcsoportban 20 éves maximumra emelkedett, 52,1 százalékos lett 2012-ben a női foglalkoztatási ráta, az uniós ráta 0,1 százalékot emelkedett csak, ez tehát azt jelenti, hogy a 7,9 százalékos lemaradásunkból le tudunk faragni, nagyon jelentős méretű közeledést tudunk ebben az évben, az elmúlt évben az Unióhoz képest mutatni. Most már csak 6,5 százalék a lemaradásunk az uniós átlagtól.

Azzal, hogy mi ilyen intenzíven tudunk közeledni az Európai Unió átlagfoglalkoztatásához, ezt csak úgy tudtuk megtenni, hogy sokkal gyorsabbak voltunk növekedésben, mint az Unió országainak nagy része. Az Unió negyedik legnagyobb foglalkoztatotti létszám bővülését tudtuk produkálni az elmúlt évben, tehát majdnem dobogósak vagyunk, előttünk csak nálunk sokkal nagyobb munkaerő-piacú országok vannak: Németország, Olaszország és Anglia. Utánuk következünk mi, tehát ez egy nagyon jelentős, kimagaslóan jó év volt az elmúlt év.

Ez a negyedik legnagyobb létszámbővülés azt jelentette, hogy 42 ezerrel nőtt a magyar női foglalkoztatottak létszáma ebben az évben, és így elértük az 1 millió 782 ezer főt.

Mik voltak a létszámbővülés forrásai? A létszámbővüléssel párhuzamosan a magyar női munkanélküliségi ráta csökkent, 0,3 százalékot csökkent 2011-től 2012-ig, 2011-ben még 11 százalék volt, 2012-ben már 10,7 százalék.

Az Európai Unióban 2011-ben még alacsonyabb volt a nők munkanélküliségi rátája, csupán 9,8 százalék, de 2012-re az uniós munkanélküliségi ráta ugyanakkora lett, tehát ők is felemelkedtek, amennyire mi lecsökkentünk, ők felemelkedtek, tehát ugyanazon a ponton vagyunk munkanélküliségi rátában.

Örvendetes tény az, hogy azóta az időszakos adatok azt mutatják, hogy az Unióban tovább növekszik a munkanélküliségi ráta a nők esetében, nálunk nem növekedett, tehát most már az időszakos adatainkban alatta vagyunk az európai uniós munkanélküliségnek.

A munkanélküliség csökkenése, ahogy látható volt, csak 0,3 százalékos volt, tehát ebből nem fakadhatott a teljes foglalkoztatás-bővülés. A foglalkoztatás-bővülésünk másik forrása az inaktívak létszámának csökkenése. Nagyon jelentős inaktívlétszám-csökkenést tudunk mutatni, 35,2 százalék helyett 34,4 százalék az Európai Unióban az inaktívak aránya, Magyarországon 43,2 százalék helyett 41,7 százalék. Tehát az Unióban 1 százalék alatti volt az inaktivitás-csökkenés, nálunk pedig 1,5 százalékos volt az inaktivitás-csökkenés. Ebben is jobbak és gyorsabbak vagyunk.

A magyar munkaerőpiac erősségei, illetve gyengeségei az uniós összehasonlításban is látványosak. Vannak olyan pontjaink, a női foglalkoztatás területén van három olyan terület, ahol jobbak vagyunk, mint az európai uniós átlag. Jobbak vagyunk 40-től 54 éves korosztályokban már, mint az uniós átlag, 2011-ben még csak 40-től 49-ig tartott az a korcsoport, ahol jobbak voltunk. Jobbak vagyunk azon anyák foglalkoztatása esetében, akiknél a legfiatalabb gyermek már 6 év fölötti. Azon anyák esetében, ahol a legfiatalabb gyermek 12 év fölötti, ott pedig már 4 százalék pozitív eltérésünk van.

Ezzel is bizonyíthatjuk azt, hogy Magyarországon a munkaerőpiac, mivel számos média azt szokta mondani, hogy nem tolerálja a gyermeknevelést, nem, a gyermekneveléssel semmi gond nincsen. Azzal van gond, amíg a gyermekek kicsik, arra az átmeneti időszakra a

nők megnövekedett családi elfoglaltságai, láthatatlanmunka-igénye, illetve a munkaerő-piaci teljes munkaidős foglalkoztatás nehezen összeegyeztethető.

Fontos tudni azt, hogy Magyarország a tekintetben is jobb, mint az európai uniós átlag, hogy nálunk sokkal több nő dolgozik teljes munkaidőben, tehát hetente 35 órát meghaladó munkát végeznek többen, mint az Európai Unióban.

A különbségünkben fakad, hogy viszont a részmunkaidős, illetve a rugalmas foglalkoztatási formákban dolgozók létszáma mindössze negyede az Európai Unió átlagának. Ezt a hiányt, hogy ha nem a teljes munkaidősök lecsökkentésével természetesen, hanem mondjuk a munkaerőpiacon kívülről, akár az inaktívakból, ha ezt a különbséget közelíteni tudjuk, akkor mindenféleképpen jelentős foglalkoztatás-bővülést tudunk még elérni.

Hol vannak a gyengeségeink, a hiányterületeink? Az 55-59 éves nők közül minden második dolgozik nálunk, Magyarországon, tehát 50,5 százalék az ő foglalkoztatási rátájuk, az Unióban ez 57 százalék. Az alacsony iskolai végzettségűek esetében minden negyedik dolgozik ma nálunk, 23 százalékos a rátájuk, az Unióban 36 százalék az ő rátájuk. A fiatal nők esetében, tehát a 20-24 éves nők esetében minden harmadik dolgozik, 31,1 százalék a magyar ráta, 45,2 százalék az uniós ráta.

Azon anyáknál, ahol a legfiatalabb gyermek még nem érte el a 6 éves kort, minden harmadik dolgozik Magyarországon, 36,1 százalék a magyar ráta, 59,2 az uniós átlagrátá. Erről a négy területről biztosan folyamatosan hallottak különféle számokat. Azért nagyon fontos tudni őket, mert ha az ő foglalkoztatásukra különösen fókuszálunk a programokkal, a munkahelyvédelmi akciótervvel, illetve egyéb más célzott programokkal, akkor sokkal hatékonyabb fejlesztéseket tudunk megvalósítani, sokkal hatékonyabbak lesznek az ezekre a programokra fordított költségek is.

Örvendetes tény, hogy a kisgyermekes anyák foglalkoztatási rátája, amit 2005 óta mérnek a nemzetközi statisztikákban, és 2005-től 2011-ig 33-34 százalék volt folyamatosan, 2012-ben 36 százalékra emelkedett, tehát több mint 2 százalékot, 2,1 százalékot emelkedett, 15 ezer fővel többen dolgoznak, mint korábban az ebbe a csoportba tartozó anyák.

Ez az emelkedés úgy valósult meg, hogy a múlt évben az új munka törvénykönyve – ahogy önök is emlékeznek rá – rugalmas keretrendszer hozott létre, fogalmazott meg többek között az ő számukra is használhatóan, illetve a munkahelyvédelmi akcióterv, ami igaz, hogy az idei évben lépett hatályba januártól, tehát most lehetett az első járulékkedvezményeket igénybe venni, de már a meghirdetésének a hatására a munkaadók érezhetően reagáltak, és várták azt, hogy januárban azt a plusz érdekeltséget, hogy olcsóbb munkaerőhöz tudnak jutni, ezt a plusz érdekeltséget ők használni akarták.

Fontos tudni azt, hogy a márciusi bérek vizsgálatokor - amit áprilisban kaptak meg a munkaerőpiacon Magyarországon - látható volt, hogy 24 500 nő után vették igénybe már márciusra a munkaadók a munkahelyvédelmi akcióterv által biztosított járulékkedvezményt. Szinte biztos, hogy ez tovább fog nőni a következő időszakban, akik után igénybe veszik, és ezzel is, mivel a munkaerőpiacon bent lévő kisgyermeket nevelő anyák esetében, ha meg tudjuk tartani a munkahelyeket, akkor minden újabb bővülés, minden újabb program nem egy lyukas vödörbe öntött pénztömeg, hanem ráépül és növeli ennek a csoportnak a foglalkoztatását.

A munkaerőpiacon még három olyan terület van, amit a CEDAW fokozottan vizsgált, az előbb elmondottakat is, fontos volt számukra is feltétlenül vizsgálni. De van három olyan terület, amire ők nagyobb hangsúlyt fektetnek.

Az egyik a munkaerő-piaci szegregáció területe, a vertikális szegregáció, tehát az, hogy a nők hogyan jutnak vezetői pozíciókba a gazdaságban, nagyon hangsúlyos kérdés volt a védelem során. Fontos volt elmondani, amit nagyon kevesen ismertek addig, hogy Magyarországon a vezetői munkakörökben, tehát a FEOR 1-es munkakörökben foglalkoztatottak között 41 százalék a nők aránya 2011-ben. Ezzel mi a második legjobb

európai uniós ország vagyunk, Lettországnak nagyobb csak ez az aránya, mint a miénk. Utánunk következik Franciaország, az uniós átlag 33 százalék.

Tehát nem mondható a magyar gazdaság vertikálisan szegregáltnak semmiféleképpen.

Kérdezték tőlünk a horizontális szegregációt. Ez azt jelenti, hogy a különböző ágazatokban a férfiak által domináns ágazatokban mennyi nő dolgozik. A férfidominanciájú ágazatok között Magyarországon, akár a feldolgozóipart tekintjük, vagy a többi ilyen TEÁOR-t nézzük, több nő dolgozik arányaiban, mint az Európai Unió átlaga. És még egy nagyon fontos dolog, hogy 2012-ben éppen pont két hangsúlyosan férfidominanciájú ágazatban is komoly növekedést tapasztaltunk a női foglalkoztatás terén, az egyik a zöldgazdaság, az agrárium, a mezőgazdaság, ez mindenhol, nemcsak nálunk férfiak által dominált ágazat, a másik az IKT, az infokommunikáció.

Az infokommunikációban 12 százalékot emelkedett a női foglalkoztatott aránya Magyarországon, tehát kiemelkedően jó eredményeink vannak.

A nők által dominált ágazatok közül a szociális szféra és az egészségügy az az ágazat, ahol egész Európában a legtöbb nő dolgozik arányaiban. 78 százalék az Európai Unióban is ezen ágazatban a női arány, nálunk is. E két tény mutatja azt, hogy Magyarországon a horizontális szegregáció nem nagyobb, sőt kisebb, mint az uniós átlag. Tehát semmi panaszra nem adhatunk okot.

A harmadik terület, amire a CEDAW nagyon hangsúlyt fektet, a nemek közötti fizetési különbségek. A férfiak és a nők közötti fizetési különbségeket többféle, nemzetközileg elfogadott nagy statisztikai szervezet többféle módon méri. A CEDAW az ENSZ-szervezet, az ENSZ-nek a statisztikai hivatala az OECD, tehát az OECD méréseire Genfben nagyon jól lehetett alapozni. Az OECD mérései alapján 2003-2009 között Magyarország a legkisebb nemek közötti fizetési különbséget mutató ország volt, mi voltunk a legjobbak az OECD által mért országok közül.

2009 után jöttek fel hozzánk, tehát nagyon megközelítettek bennünket más országok is, jelenleg a harmadikak vagyunk az országlistán, de mindössze 0,3 százalék eltérés van az első és köztünk. Tehát a három első szinte egyforma méretekkel bír.

Mindezekből következik az, hogy azt hiszem, nagyon szerencsések voltunk, amikor a CEDAW-bizottság előtt ugyan hihetetlenül kevés időnk volt, de meg tudtuk mutatni azt a szóbeli kiegészítésben, hogy 2012-ben már komoly fejlődéseket tudunk a magyar női foglalkoztatás terén Magyarországon bemutatni.

Tudni kell, hogy a CEDAW 7. és 8. országjelentése volt a mostani. Ez a 2007-2011 közötti időszakot vizsgálta. A 2012-es időszak már nem tartozott volna bele. Az írásos jelentésünket 2011. május 31-én kellett leadni. Tehát a szóbeli kiegészítésekkor, amikor éppen belefért a kérdés végén, elmondhattuk a tizenkettőt, de a javaslatokat úgy fogalmazták meg, hogy inkább az előző időszakot vették figyelembe.

Ezért a CEDAW következő időszakra szóló javaslataiban szinte ugyanazok a pontok megjelentek, ami megjelent 2007-ben is, tehát a horizontális, vertikális foglalkoztatási szegregáció javítása megjelent a mostani javaslatok között, ugyanúgy, mint 2007-ben. Megjelent a nemek közötti bérkülönbségek csökkentése, ugyanúgy, mint 2007-ben. Megjelent a munka és a családi élet összeegyeztethetőségének előmozdítása, tehát a munkaerőpiac rugalmasabbá tétele, ugyanúgy, mint korábban. Megjelent a nők nem hagyományos munkákhoz való hozzáféréseinek előmozdítása, ugyanúgy, mint 2007-ben. De ahogy az előbb említettem, erre az előbb elmondott négy pontra 2012-ben mind pozitív irányú elmozdulást tudunk számokkal alátámasztani.

Megjelent ötödikként a nemi sztereotípiák elleni fellépés, a nők és a férfiak tényleges munkaerő-piaci esélyegyenlőségének további biztosítása. Erre a pontra is tudjuk azt mondani, hogy a férfiak és a nők foglalkoztatási rátakülönbsége egyre szűkül, 2012-ben tovább szűkült.

Ez az öt pont ugyanaz, mint 2007-ben. Két olyan pont jelent meg pluszban az ajánlások között, amit a bizottsághoz eljuttatott civil szervezetek árnyékjelentései alapján érünk, hogy hangsúlyosabbá vált. Ez részben a fogyatékkal élő nők területe, részben a roma nők munkaerőpiachoz való fokozott hozzáféréseinek biztosítása.

A fogyatékossgal élő nők esetében nagyon jó vizsgálatot tud a KSH adni a munkaerő-piaci felmérésében. A 2011-es ad hoc modul épp a megváltozott munkaképességűekkel foglalkozott, és ebben a modulban a magyar adatok már publikusak. Láthatók számokkal alátámasztottan, hogy a megváltozott munkaképességű nők foglalkoztatási rátája egy kicsit magasabb, mint a férfiaké. Tehát ezen a területen nem nemek közötti eltérésként kell kezelni ezt a területet, hanem a fogyatékossgot, illetve a megváltozott munkaképességet mindenestül, mind a két nem esetében együtt kell kezelni.

A roma nők munkaerőpiachoz való fokozott hozzáféréseinek biztosítására pedig a társadalmi felzárkózási stratégiánk, ami 2011-ben született ugyan meg az EMMI-ben, a társadalmi felzárkózással foglalkozó államtitkárság dolgozik vele, de 2012-től indult el. Ennek a stratégiának a megvalósítása során nagyon-nagyon sok olyan program van, ami kimondottan a roma nőkre fókuszál, a roma nők foglalkoztatásában ad előrelépési lehetőségeket. Köszönöm szépen.

Ha valamit kihagytam, természetesen minden kérdésre nagyon szívesen válaszolok.

Kérdések, észrevételek, válaszok

ELNÖK: Köszönöm szépen az előadást. Az lenne a kérésem, hogy rövid kérdésekre és válaszokra van időnk, körülbelül háromnegyedkor kell nekünk az ülésterembe visszaérni, tehát addig azért még bőven meg tudjuk beszélni az itt felmerült témákat.

Nagyon sok szeretettel köszöntöm Ferenczi Andreát és Módláné Görgényi Ildikót, a Magyar Női Karrierszövetség képviselőit, elnökét és tagját. Kérdezem, hogy nekik vagy bárki másnak van-e kérdése. *(Dr. Ferenczi Andrea: Nincs, köszönjük szépen.)*

Még egyszer a kérdéseknél tartunk. Az a kérdésem, hogy valakinek van-e az elhangzottakhoz hozzáfűznivalója. Nekem van, csak nem szeretnék udvariatlan lenni, hogy én magam kezdek.

Akkor annak érdekében, hogy az idővel is jól gazdálkodjunk, nekem lenne egy-két kérdésem.

Az egyik, hogy itt a nők foglalkoztatásával kapcsolatban azért a kormányzat nagyon sok intézkedést tett: a „Nők 40”-ként ismert program, akár a részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése, a kisgyermekes anyák, stb. Van-e ezek közül olyan, ami mondjuk kevésbé váltotta be a hozzá fűzött reményeket, illetve van-e még olyasmi, ami akár ebbe a ciklusba még belefér? Tehát mondjuk egy kicsit negatívabbat meg egy kicsit pozitívabbat, ha ki tudna miniszteri biztos asszony emelni. Köszönöm.

VARGA ZSOLTNÉ SZALAI PIROSKA MÁRIA, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos: Azt gondolom, hogy számos olyan nagyon fontos intézkedés volt, ami igazán nagy létszámokat tudott hozni a munkaerőpiacon. Az egyik intézkedés a „Nők 40”, a tavalyi évben körülbelül 90 ezer, sőt most már lehet, hogy 100 ezer nő tud ezen program kapcsán 40 év után nyugdíjba vonulni.

Mindenféleképpen nagyon fontos látni azt, hogy ugyan Magyarországon - ahogy említettem - az 55-59 éves nők foglalkoztatási rátája alacsonyabb még, mint az EU-s átlag, de ennek ellenére a 40 év munkaviszonnyal bíró nők esetében nagyon-nagyon sokszor látható az, hogy ők nagyrészt nem egyedülállóak, hanem családban vannak, tehát a család más tagjainak tudnak úgy besegíteni, hogy a munkaerőpiacon bent tudnak maradni.

Tehát ez az intézkedés egy nagyon fontos intézkedés és nagyon nagy létszámú intézkedés volt.

A másik ilyen nagyon nagy létszámot jelentő intézkedés egyértelműen a munkahelyvédelmi akcióterv. A munkahelyvédelmi akcióterv a női foglalkoztatottak 30 százalékára kiterjedhetne, hogy ha minden munkaadó igénybe szeretné venni ezt a járulékkedvezményt, és ilyen létszámra kiterjedő intézkedés azt hiszem, hogy talán az elmúlt 20 évben nagyon kevés volt, de most, az utóbbi időben biztos, hogy egyedi mindenféleképpen.

A harmadik dolog, amiről szintén szeretünk elfeledkezni, illetve nem mindig foglalkoztatási oldalról vizsgáljuk elsődlegesen, az a családi adókedvezmény. A családi adókedvezmény 1 millió 17 ezer ember számára volt elérhető 2011-ben, és ebből az 1 millió 17 ezerből, volt hibahatár természetesen, tehát volt, aki nem jelölte be az adóbevallásán a nemét, de akik bejelölték, azok között 513 ezer a nő. Tehát nagyobb részük nő, aki igénybe vette a családi adókedvezményt.

A családi adókedvezmény igénybevételével egyértelműen az előbb említett kérdések közül a férfi-női fizetéskülönbségek csökkenése is következmény lehet természetesen, viszont mindenféleképpen nagyon fontos azt látni, hogy azzal, hogy családi adókedvezményt tudnak igénybe venni a családok anyák, azzal is a rugalmasság egyik ellenérvének a súlyát csökkentjük. A rugalmas részfoglalkoztatás ellenérvéként szokták emlegetni azt, hogy a részfoglalkoztatásban nem lehet annyit keresni, amivel a családok ki lennének segítve, de akkor, amikor komoly adókedvezményeket tud érvényesíteni a foglalkoztatása során a munkavállaló, akkor máris a nettója jelentősen emelkedik természetesen. Itt is százalékról beszélünk ezen intézkedések hatására.

Azt gondolom, hogy ezek az intézkedések mindenféleképpen hozzájárultak egyesével is, együttesen meg még inkább, hogy akkor el tudott indulni a foglalkoztatás, amikor még a gazdasági növekedés magától hajtóerőt nem produkált volna, tehát amelyik évben nem volt meg a 3-4 százalék körüli gazdasági növekedés. Ilyet Németországon kívül tudtommal az elmúlt időben az európai uniós országokban nem tudtak még realizálni.

Amire azt mondom, hogy tovább kell figyelni, és jelen pillanatban, akár most, így a hónap végén, a bérszámfejtések idején fokozottabb hangsúlyt érdemes rá fektetni, az az, hogy nagyon sok munkaadó a munkahelyvédelmi akcióterv keretében a kisgyermekes anyukák esetében úgy gondolja, hogy a járulékkedvezmény csak azokra szól, aki 2013. január 1-je után jött vissza gyesről, gyedről.

Azt gondolom, hogy nincs ott az az információ még minden munkaadónál, hogy akár visszamenőlegesen a múlt évben vagy az azelőtti évben visszajövő munkavállalója után is járhat neki, kérheti ezt a járulékkedvezményt, mert ha ott lenne, ha ez az információ a szakmai csatornákon keresztül többfelé eljutott volna, akkor azt gondolom, hogy sokkal többen érvényesítenék a járulékkedvezményt.

Miből gondolom ezt? 6 év alatti gyermeket nevelő anyuka, aki foglalkoztatott, 190 ezer van a munkaerőpiacon, 24,5 ezer hölgy után - a kettő nem ugyanaz a halmaz érthetően, csak a bizonyítás kedvéért mondom - vettek igénybe járulékkedvezményt márciusban.

Minden bevezetett intézkedés azért időbe telik, amíg a gyakorlatban is pontosan megjelenik, és mi az első három hónapról beszélünk, tehát a bevezetés legelső szakaszáról beszélünk. Ezért gondolom azt, hogy a következő negyedévben, illetve a következő időszakokban a szakmai fórumokon hangsúlyozni fogom - hangsúlyozni is kell -, hogy itt még vannak plusz lehetőségei a munkaadóknak. Költségtakarékossági lehetőségek, és a költségtakarékosság együtt jár azzal, hogy a munkavállalóik egyedi igényeit jobban fogják tudni kezelni a munkaadók.

ELNÖK: Köszönöm. Más kíván-e hozzászólni? Parancsoljon!

DR. FERENCZI ANDREA, a Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség elnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Megjelentek! A Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség nevében köszönöm a lehetőséget, hogy itt lehetünk, és ezennel megköszönöm azt az együttműködést is, ami évek óta fennáll a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottság és a Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség között.

Magyarországon ez az a civil szervezet, amelyik zászlójára tűzte a nők foglalkoztatását. Nem a család kárára, hanem mindig is hangsúlyozzuk, hogy a család mindig az első, de egyidejűleg nagyon fontos a nők munkavállalása, hiszen egy életen át terjedő karrierről van szó, ami többször is megszakad. Tudjuk, hogy a nőknek nehézségekkel kell számolniuk, hiszen ezáltal hátrányok érik őket, kevesebb lesz a fizetésük és egyebek, de mindenképpen, különösen a meghosszabbított élettartam miatt nagyon fontos, hogy a nők dolgozzanak és nyugdíjuk legyen.

Ezennel szeretném megemlíteni, hogy a Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség jelen van az ENSZ-ben és az Európai Unióban is, egyetlen szervezetként talán a régióban konzultatív NGO-státusszal rendelkezik az ENSZ-ben, ami azt jelenti, hogy folyamatosan részt veszünk az ENSZ munkájában és jogunk van megjelenni, sőt hozzászólni az üléseken.

Az Európai Unióban pedig személyesen az AGE Platform Europe szervezetben vagyok szakértő, a foglalkoztatási bizottságban, és meg kell mondanom, hogy Magyarországon egyik szervezetben sem kell szégyenkezni, azok az eredmények, amelyeket Magyarország fel tud mutatni, ezek jók. Jó ez az irány, az, hogy a nők például 40 év után elmehetnek nyugdíjba, ez tulajdonképpen egy különleges és pozitív dolog, és a munkámban erre mindig is büszke lehetek, amikor ezt az országot képviselem.

Mindazonáltal köszönöm az együttműködését miniszteri biztos asszonynak, évek óta ismerjük egymást és tudunk egymás munkájáról. Szeretném ezennel is felajánlani az együttműködésünket, hiszen igen speciális tudással és kapcsolatrendszerrel rendelkezünk úgy az ENSZ-ben, mint az Európai Unióban, és jelenleg három dolgot szeretnék felajánlani. Idén 10 évesek vagyunk és ünneplünk és három dolgot különösen kitűztünk: speciális programokat, hogy folytatjuk a legjobb női munkahely pályázatunkat, amelyik jelenleg is kiírás alatt van, és mindig folyamatosan figyeljük azt, hogy a különösen hátrányos helyzetű nőkkel mi a helyzet. Úgy tudom, hogy igen kevesen foglalkoznak úgy az idősödő, mint a vidéki nők szerepével, és azt hiszem, hogy mi ebben a témában egy különleges kapcsolatrendszerrel és tervekkel rendelkezünk, köszönhetően a Vidékfejlesztési Minisztériummal kialakított jó együttműködésünknek.

A másik az Európai Unióban ez a közvetlen kapcsolat az AGE Platform Europe szervezettel, amelyiknek az ülésén a múlt héten vehettem részt, és nagyon érdekes dolgokról hallottam. Erről majd szeretnék beszámolni, nem akarom most az időt húzni, de mindenféle módszert próbálnak arra is kitalálni, hogy az 50 év felettiek dolgozhassanak, és arra, hogy miután az Európai Unióban a fiatalok munkába állása a másik legnagyobb probléma, ezt a kettőt hogyan lehet együtt kezelni úgy, hogy a generációk között ne alakuljon ki konfliktus.

Egy olyan konferencián vettem részt, ahol különböző módszereket mutattak be, hogy idősebb vállalkozók hogyan adhatják át a tudásukat a fiataloknak, és hogyan lehet ezzel munkahelyeket teremteni. Azt hiszem, hogy nálunk talán ez a téma még nem merült fel, szeretnék ezzel majd részleteiben foglalkozni, annál is inkább, mert október 10-én azon a konferencián, amin tavaly is együtt szerepeltünk miniszteri biztos asszonnyal, újra kaptunk egy lehetőséget. Ezt úgy hívják, hogy Personal Hungary, ez a HR-szakma csúcsrendezvénye, és ott fogunk egy konferenciát szervezni. Ezennel is meghívom miniszteri biztos asszonyt, képviselő urat és a megjelenteket, ahol a fiatalok munkába állása lesz a cél, és az ír nagykövet úrral már megbeszéltük, hogy ő beszámol az ír elnökség tapasztalatairól, hiszen annak az egyik fő célkitűzése volt a fiatalok foglalkoztatása. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen a hozzászólást. Kérdezem, hogy miniszteri biztos asszony szeretne-e erre reagálni. (*Varga Zsoltné Szalai Piroska Mária: Igen.*) Akkor megadom a szót.

VARGA ZSOLTNÉ SZALAI PIROSKA MÁRIA, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos: Köszönöm szépen a szót. Egy olyan téma volt, amit a szakértő asszony említett, és én az előbb kihagytam, a vidéki és a városi nők foglalkoztatása közötti különbség. Ezt a 2007-es CEDAW-ajánlásokban említették, ugyanis még 2007-ben, illetve korábban nem voltak a CEDAW-ajánlásokban használható számok, tehát külön mérések erre a területre, most már vittem számokat.

Tudni kell, hogy az Európai Unióban a válság alatt 2007-2011 között a vidéki és városi nők közötti foglalkoztatási ráta különbség növekedett, tehát az olló tágult, Magyarországon szűkült. Tehát igazából fontos látni azt, hogy olyan intézkedéseket sikerült hozni, és főleg most így 2012-ben az agrárium területén is - illetve nemcsak az agrárium, mert ez így kevés, hanem a vidékfejlesztés területén -, ami a nők foglalkoztatásának bővülését jelentette, és a hátrányos helyzet szűkülését vonja maga után.

Fontos azt is látni, hogy a CEDAW-jelentés kapcsán nemcsak a kormánynak kell beszámolni az intézkedéseiről és annak hatásáról, hanem a CEDAW mindig kéri a civil szervezeteket, hogy ők is mondják el a véleményüket. Nagyon örültem volna, hogy ha a szakértő asszony a CEDAW-ban a kormány intézkedéseiről az előbb elhangzott pozitív véleményét elmondja, ugyanis nem nagyon érzékeltük azt, hogy a magyar civil szervezetek közül azok, akiknek pozitív véleményük van az intézkedésekről, artikuláltak volna a véleményüket. Sokkal inkább megjelent ez más országok civil szervezeteiben, a más országok védései környékén.

De természetesen, ha szeretne együttműködni, akkor azt hiszem, az ilyen szituációkban kell a szakmai energiákat mindenféleképpen mozdítani, hogy önök is vigyék a jó hírüket, hiszen azt hiszem, hogy a mostani időben tényleg jó híreket lehet mondani a magyar foglalkoztatásról. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm a reakciót. Megadom a szót Kovács Ernőnek.

KOVÁCS ERNŐ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Csak azért, hogy háromnegyedig kitöltsük az időt (*Derültség.*), és én is fontos dologról szerettem volna beszámolni. Az elmúlt esztendőben németországi testvértelepülésünkről egy képviselői delegáció járt itt a polgármester úrral, és az egyik hölgy külön kérte az e-mailben, hogy segítsük, hogy találkozhasson magyarországi női szervezetekkel, és egy tanácskozási lehetőséget, egy megbeszélési lehetőséget is kért.

Félrevonultak a terem sarkában, és egyszer csak egy olyan félóra után odajöttek hozzám, hogy legyek szíves, menjek oda és számoljak be. Amikor elmondtam, hogy Tiszakécske városában a 12 intézményvezető közül egyetlenegy férfi van, akkor nem akarták elhinni. (*Derültség.*) A szakmunkásképző iskola vezetője az egyedüli férfi, de az egészségügyi központban, a szociális otthonban, a többi iskoláinkban, az általános iskolában, az óvodában, bölcsődében, mindenhol hölgyek a vezetők.

Akkor azt mondta a képviselő asszony, hogy na, de a hivatalban biztosan több a férfi. Igen, mondtam, valóban a jegyző úr férfi, de a helyettese már hölgy, és a 43 dolgozónkból mindössze 8 férfi, és az osztályvezetők tekintetében is 50-50 százalékos az arány.

Nagyon érdekes volt látni, hogy teljesen leesett az álla. Már nem tudott mit mondani, azt mondta, hogy de a fizetésekben biztosan nagyon nagy különbségek vannak.

Igen, mondtam, hogy a gimnázium vezetőjéhez képest jóval kevesebbet keres a szakmunkásképző iskola vezetője, bár ő férfi, nem tudjuk, hogyan tudnánk ezt valamilyen úton-módon helyrehozni, de a mi fizetési szabályaink, a besorolások nem teszik ezt lehetővé.

Itt valahol a tanácskozásnak vége is lett, és én nagyon boldog voltam, hogy nem kellett szégyenkezni, mint ahogy egy hónap múlva majd tárgyalni fognak erről, hogy Magyarországon nincs demokrácia és elnyomják a férfiak a nőket, és itt csak szenvednek.

Én inkább arra hívnám fel a figyelmet, hogy mint vidéki ember, és látva már a koromnál fogva is a múltat, tehát hogy valamilyen úton-módon, éppen a vidék lemaradása miatt olyan támogatásokat kellene biztosítani, és ebbe az európai uniós forrásokat is bele kellene venni, hogy például a mezőgazdaságban - örömmel látom, hogy már nők is mennek erdésznek, nagy területek erdősülnek - és a mezőgazdaságon belül is a kertészetben, a szőlő- és gyümölcsstermesztésben kellene új munkahelyeket csinálnunk. Ha mondjuk Hollandiához mérjük magunkat és ott egy-egy hektár terület sok millió forintba kerül, mert olyan értékes dolgokat állítanak elő rajta, igaz, hogy jóval kevesebb területük is van, de mondjuk ha mi bizonyos fóliás vagy melegvízes üvegházi kertészeteket jobban tudnánk támogatni, akkor nagyon sok munkahely teremthető. Akkor tudnánk csak a dolgozók terheit csökkenteni, ha többen fizetnének be kevesebbet.

Illetve átalakul most valami a diplomások képzésénél, és a szakmunkások képzésénél is váltásra van szükség, nem szabad az államnak támogatni azokat a képzési formákat, amelyek termelik a munkanélkülieket, akár diplomásokat, akár középfokúakat. Valahol segédmunkát végez Nyugat-Európában a magyar munkaerő, amikor itthon kellene neki gyakorlatot szerezni, és a McDonald's-ban Londonban és a szállodákban nem lehet gyakorlatot szerezni takarítónőként, ha ő bármilyen más diplomát szerzett itthon, Magyarországon.

A lehető leggyorsabban olyan intézkedéseket kell hozni, amivel ezeket megpróbáljuk visszafordítani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miniszteri biztos asszonynak megadnám a szót. Tudom, hogy a végén mindig parázs vita szokott lenni, de sajnos, most már az idő előrehaladt. Miniszteri biztos asszonynak még egy összefoglalóra megadnám a szót, és utána én mondanék egy zárszót, és aztán zárunk kell a bizottsági ülést. Megadom a szót.

VARGA ZSOLTNÉ SZALAI PIROSKA MÁRIA, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos: Nagyon köszönöm. A zárszót próbálom a lehető legrövidebbre venni. Nagyon köszönöm a felvetéseket a képviselő úr részéről, és talán annyit még mindenféleképpen mondanék, ami kimaradt az előző mondataimból, hogy az Európai Unióban - de akár az egész észak-atlanti országokra vetítve is, számos kutatás mutatja - három olyan terület van, ami ebben az évtizedben, az évtized végéig fokozottabb foglalkoztatási bővülést jelent, mint más ágazatok. Ezek közül az egyik az infokommunikáció, a másik a szociális és egészségügy, mert idősödik a társadalom és nőnek a minőségi igények, a harmadik pedig a zöldgazdaság. Az a területe a mezőgazdaságnak is, amelyik nagyon élőlakóigényes, és azért éppen ez a gazdaság, ami szintén az egyik legkomolyabb fókusz jelent, mert az egészségtudatosság mindenhol, nálunk Magyarországon is, a nyugati, a keleti, az északi meg a déli pontokon is igenis, kimutathatóan ez az igény növekszik.

Ezért is gondolom azt, hogy fontos, hogy ezeket figyelembe véve, nem önállóan a vidékfejlesztés az ilyen, az olyan, az amolyan területeire, hanem összességében a foglalkoztatás szempontjait is figyelembe véve tudunk már programokat indítani. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azért gondoltam, hogy beszéljünk a női foglalkoztatásról egy albizottsági ülésen, mert a nők mindig több terhet hordanak. Akkor is, hogy ha gyermeket nevelnek, de egyébként akkor is, hogy ha nem, és majd csak szeretnének vagy megpróbálják valahogy összeegyeztetni a családot és a munkát. Ez az ő esetükben mindig egy nagyobb

terhet, egy nagyobb feszültséget jelent, egy olyan kihívást, amivel nekik meg kell próbálkozniuk, és amiben a közösségnek mindenképpen segíteni kell nekik.

Éppen ezért hallottam nagyon nagy örömmel, hogy összességében 42 ezerrel nőtt a nők foglalkoztatása csak az elmúlt évben. Itt korosztályi bontásban ezt most nem ismételném el. Azt gondolom, nagyon fontos, hogy nem egyszerűen csak a munkanélküliség csökkent, hanem maga az inaktivitás csökkent. Magyarországon nagy baj a munkanélküliség, de mondhatnánk azt, hogy a két rosszabbik dolog közül talán az inaktivitás az, amelyik az igazán nagyon nagy probléma, és örömmel hallottam, hogy ezen a területen is csökkent a nők részvétele, és nőtt az arány a foglalkoztatásban.

Ami nagyon jó, hogy mind a részmunkaidőben, mind a vállalkozó válásban a nők szintén kivették a részüket a növekedésben, és ezeken a helyeken is többet dolgoznak.

Azt gondolom, hogy mindenki megtalálja vagy így, vagy úgy, vagy mondjam úgy, hogy a jogi környezet adott hozzá, hogy megtalálhassa a saját maga helyét és valahogy össze tudja egyeztetni a családot, a saját személyes életét és a munkavállalást. Nem vész el értékes munkaerő csak azért, mert a jogi korlátok olyanok, hogy nem lehet elhelyezni, nem lehet felvenni mondjuk részmunkaidőben egy nőt.

Nagyon fontos, egy komoly vita volt az elmúlt időszakban, és szerintem az adatok ebből a szempontból is beszédesek, hogy kell-e női kvóta Magyarországon vagy sem. Az Európai Unióban ez egy komoly vita volt. Mi most itt azt láttuk ezekből az adatokból, hogy e nélkül is Magyarország legalábbis hozza azokat az adatokat, amelyek alapján elmondható, hogy a társadalom magától vezető pozícióba emeli a nőket, mindenféle kvóta nélkül, sőt talán a kvóta még hátráltatná is ezt a folyamatot, nem tudjuk. De az biztos, hogy maga a társadalom elismeri a nőket és vezetői pozícióba emeli, és azt gondolom, hogy mindez nagyon fontos.

Az is igaz, amit miniszteri biztos asszony elmondott, hogy nagyon sok olyan intézkedés van, ami új, most vezettük be, és ezeket még propagálni kell. Itt különösen a könyvelők és a munkaadók irányába azt gondolom, meg kell tenni azokat a lépéseket, amelyek alapján ők pontosan tudják, hogy kinek, milyen kedvezmény jár, éljenek ezekkel a kedvezményekkel, hiszen azért vannak ezek kitalálva, hogy ezek a cégek igénybe tudják venni.

Mindenekelőtt szeretném megköszönni Szalai Piroska miniszteri biztos asszonynak, hogy itt volt, hogy elmondta a bevezető gondolatokat és válaszolt a kérdéseinkre, és várjuk önt máskor is bizottsági ülésünkön. Köszönöm szépen képviselőtársaimnak, és külön köszönöm a vendégeinknek, hogy idejöttek és elmondták a véleményüket.

Köszönöm szépen, az ülést ezennel berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 50 perc)

Spaller Endre
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Pavlánszky Éva